

DOI: <https://doi.org/10.31318/978-966-7357-72-6-28>
УДК 780.8:780.616.432:78.071.1Колодуб(477)(045)

ЖАРКА О. А.

Жарка Олена Анатоліївна, доцент кафедри загального та спеціалізованого фортепіано Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського (Київ, Україна).

Zharka Olena, Associate Professor at the Department of General and Specialized Piano, Ukrainian National Tchaikovsky Academy of Music (Kyiv, Ukraine).

ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0008-2484-1927>

© Жарка О. А., 2025.

ЖАННА КОЛОДУБ «АКВАРИУМ ПАНА ЛЕВКА». МУЗИЧНИЙ ЗВУКОПИС

ZHANNA KOLODUB “AQUARIUM OF MISTER LEVKO”. MUSICAL SOUND PAINTING

Актуальність музикознавчого дослідження фортепіанного циклу «Акваріум пана Левка» зумовлена потребою поповнити педагогічний репертуар студентів творами сучасних українських композиторів, залучити їх до навчального процесу, розкрити глибину сучасної української музики.

Мета і завдання дослідження — осмислити нові музичні образи, тонкощі інтонаційних побудов музичної тканини фортепіанних мініатюр циклу. На основі аналізу знайдено варіанти звукових вирішень для втілення інтерпретаційного задуму. Предмет дослідження — «музичний звукопис» та інші виражальні компоненти музичної мови циклу.

Окрему увагу привертає поняття «музичний звукопис» як утілення музичними засобами об'єктивного «предметного» світу на основі образотворчих можливостей музики. Виділено два їх основні типи: 1) імітацію різних звучань — спів птахів, шелест лісу тощо, 2) опору на різні асоціативні

зв'язки звукових і позазвукових явищ. Зазначено важливість звукопису ряду колористичних асоціацій, які широко використовують у різних музичних картинах — наприклад, світанку, полум'я, що розгорається тощо.

Предметній конкретизації часто сприяють і назви або словесні ремарки в нотному тексті. Отже, «музичний звукопис» тісно пов'язаний з музичною програмністю. У нашому випадку програмність супроводжується словесними ремарками композитора. У нотах є побажання Жанни Колодуб: «Бажано виконувати при зеленому підсвітленні».

Важливе значення в «музичному звукопису» має передавання не зовнішніх ознак явища, а того враження, яке воно справляє на людину, тих почуттів, які воно викликає. Музика циклу збуджує у виконавця і слухачів відчуття особливої, затишної атмосфери, гармонійного простору, вишуканої краси.

Докладно проаналізовано мініатюри з Першого зошита «Акваріум пана Левка» щодо втілення програмного задуму (різноманітність інтонаційних, гармонічних, артикуляційних, динамічних, ритмічних засобів виразності).

Висновки: фортепіанний цикл «Акваріум пана Левка» — це яскравий приклад використання «музичного звукопису» як нової композиторської техніки в сучасній українській фортепіанній літературі. П'єси циклу, технічно не складні, глибокі за образним, музичним та емоційним змістом. Вивчення цих мініатюр сприяє розвитку музичного мислення, підвищує професійний рівень, збагачує творчу фантазію, надихає студентів до вивчення сучасної української музики.

Список використаної літератури

1. Сулім Р. А. Композитор Жанна Колодуб: сторінки життя і творчості : монографія. Суми : Еллада, 2017. 620 с.
2. Омельченко Т. А. Твори Ж. Ю. Колодуб у репертуарі класу загального та спеціалізованого фортепіано. *Дослідження, досвід, спогади* / Київська середня спеціалізована муз. школа ім. М. В. Лисенка Вип. 6. Київ : ЛК Мейкер, 2005. С. 129–134.